

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 17/09/2012 г.
С(2012) 6640

Комисия за регулиране на
съобщенията (КРС)
ул. „Гурко“ № 6
1000 София
България

На вниманието на:
Г-н Веселин Божков
Председател

Факс: +359 2 986 76 13

Уважаеми г-н Божков,

Относно: Решение на Комисията по преписка VG/2012/1361: Линии под наем в България

Забележки съгласно член 7, параграф 3 от Директива 2002/21/ЕО

I. ПРОЦЕДУРА

На 15 август 2012 г. Комисията регистрира уведомление от българския национален регулаторен орган — Комисията за регулиране на съобщенията (КРС)¹ — относно пазара на линии под наем на дребно, пазара на терминиращи сегменти на линии под наем на едро и пазара на магистрални сегменти на линии под наем на едро в България.

КРС е провела две обществени обсъждания на национално ниво² — съответно от 21 февруари 2012 г. до 22 март 2012 г. и от 5 юни 2012 г. до 6 юли 2012 г.

На 24 август 2012 г. на КРС бе изпратено искане за предоставяне на информация³, отговор на което бе получен на 30 август 2012 г.

Съгласно член 7, параграф 3 от Рамковата директива националните регулаторни органи (НРО), Органът на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (ОЕРЕС) и Комисията могат да правят забележки по обявените чрез нотификация проектомерки пред съответния НРО.

¹ Съгласно член 7 от Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги (Рамкова директива), ОВ L 108, 24.4.2002 г., стр. 33, изменена с Директива 2009/140/ЕО, ОВ L 337, 18.12.2009 г., стр. 37 и Регламент (ЕО) № 544/2009, ОВ L 167, 29.6.2009 г., стр. 12.

² В съответствие с член 6 от Рамковата директива.

³ В съответствие с член 5, параграф 2 от Рамковата директива.

II. ОПИСАНИЕ НА ПРОЕКТОМЯРКАТА

II.1. Определяне на пазара

Линии под наем на дребно

КРС определя линиите под наем на дребно като електронни съобщителни услуги за предоставяне на прозрачен симетричен резервиран капацитет на пренасяне за крайните потребители, независимо от скоростта и използваната технология.

Магистрални сегменти на линии под наем

КРС определя магистралните сегменти на линии под наем на едро като електронни съобщителни услуги на едро за предоставяне на прозрачен симетричен резервиран капацитет на пренасяне между две точки по трасета в опорните мрежи на участниците на пазара, свързващи които и да е от 27-те областни центрове в България, независимо от скоростта и технологията, използвана за отдаване на капацитет под наем.

Терминиращи сегменти на линии под наем

Пазарът на терминиращи сегменти на линии под наем на едро обхваща всички линии под наем на едро, които не са включени в определения по-горе пазар на магистрални сегменти на линии под наем на едро и при които двете крайни точки са разположени в някоя от 27-те области.

Поради наличието на различни конкурентни условия КРС освен това предлага да обособи два отделни продуктови подпазара: подпазар на терминиращи сегменти на линии под наем на едро със скорости до и включително 8 Mbit/s и подпазар на терминиращи сегменти на линии под наем на едро със скорости над 8 Mbit/s.

Що се отнася до двата продуктови подпазара, КРС заявява, че от гледна точка на предлагането линиите под наем с по-нискоскоростен и с по-високоскоростен достъп не се считат за взаимозаменяеми, тъй като по-високата скорост може да бъде предоставена единствено чрез влакнестооптични мрежи, докато линиите под наем със скорост под 8 Mbit/s обикновено се предоставят посредством наследената от миналото медна инфраструктура, а някои алтернативни предприятия са изградили свои собствени влакнестооптични мрежи в някои части на България. От гледна точка на търсенето обаче двата вида линии под наем са взаимозаменяеми, т.е. КРС отбелязва, че потребителите могат да се пренасочат и действително се пренасочват лесно от по-нискоскоростни към по-високоскоростни линии под наем в случай на малко, но осезаемо увеличение на цената на по-нискоскоростните линии. При все това, тази тенденция се наблюдава само в областите, в които съществуват алтернативни мрежи.

В своя отговор на искането на Комисията за предоставяне на информация, КРС предостави допълнителни данни, които показват развитието на цените на терминиращите сегменти на линии под наем⁴:

---

⁴ За целите на анализа среднопретеглената месечна цена е изчислена въз основа на месечните приходи от съответните терминиращи сегменти на линии под наем на едро, разпределени според скоростта и технологията и разделени на броя на съответните линии. С оглед на съпоставимостта среднопретеглените месечни цени са изчислени само за селищните линии под наем, т.е. линии под наем на едро в рамките на едно населено място.

Година	Среднопотеглена месечна цена (в BGN) за терминиращи сегменти на селищни линии под наем на едро							
	Аналогов	Цифров 2 Mbit/s	Цифров 4 Mbit/s	Цифров 8 Mbit/s	Ethernet 2 Mbit/s	Ethernet 5 Mbit/s	Ethernet 10 Mbit/s	Ethernet 100 Mbit/s
2008	180	452	н.п.	н.п.	504	170	257	403
2009	180	593	451	н.а.	375	121	160	289
2010	180	592	519	748	375	106	136	248
2011	180	581	513	759	149	96	112	142

II.2. Прилагане на теста на трите критерия

Тъй като пазарът на линии под наем на дребно и пазарът на магистрални сегменти на линии под наем на едро вече не фигурират в Препоръката относно релевантните пазари⁵, КРС извърши т.нар. тест на трите критерия⁶. КРС приложи този тест и по отношение на пазара на терминиращи сегменти на линии под наем със скорост над 8 Mbit/s:

Линии под наем на дребно

КРС стига до заключението, че при линиите под наем на дребно не съществуват високи и непреходни бариери за навлизане на пазара. В тази връзка КРС изтъква (i) навлизането на пазара на нови участници (през 2009 г. и през 2010 г. на пазара на линии под наем на дребно са навлезли съответно 5 и 3 нови участници); (ii) широкото навлизане на алтернативна технология (Ethernet); (iii) наличието на типово предложение за отдаване на линии под наем на едро; и (iv) отсъствието на правни и регулаторни бариери.

Що се отнася до втория критерий, КРС посочва, че (i) пазарният дял на историческото предприятие намалява⁷; (ii) налице е трайна тенденция към увеличаване на обема на пазара⁸; (iii) наблюдава се постепенно преминаване от традиционни към алтернативни линии под наем; (iv) цените на дребно намаляват; и (v) от 2004 г. насам не са отбелязани жалби във връзка с конкуренцията.

КРС е също така на мнение, че законодателството в областта на конкуренцията е достатъчно за справяне с евентуална неефективност на пазара.

⁵ Препоръка 2007/879/ЕО на Комисията от 17 декември 2007 г. относно релевантните пазари на продукти и услуги от сектора на електронните съобщения, подлежащи на регулиране ex ante в съответствие с Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги (наричана по-долу „Препоръката относно релевантните пазари“), ОВ L 344, 28.12.2007 г., стр. 65.

⁶ В съответствие с точка 2 във връзка със съображение 5 от Препоръката относно релевантните пазари при определянето на пазари, различни от посочените в приложението, националните регулаторни органи следва да гарантират, че следните три критерия са изпълнени кумулативно: (1) наличие на високи и дълготрайни бариери пред навлизането на даден пазар, (2) структурата на пазара не предполага постигането на ефективна конкуренция в рамките на разглеждания период и (3) прилагането единствено на законодателството в областта на конкуренцията не би предотвратило евентуална неефективност на съответния пазар.

⁷ От 98,7 % на 59,4 % по отношение на обема и от 97,6 % на 84,8 % по отношение на приходите.

⁸ За периода 2008—2010 г. броят на линии под наем със скорост над 2 Mbit/s е нараснал над 29 пъти, а през 2011 г. се е увеличил с 15 % спрямо предходната година.

С оглед на гореизложеното КРС заключава, че тестът на трите критерия не е изпълнен.

Магистрални сегменти на линии под наем

По аналогичен начин, по отношение на първия критерий КРС не установява наличие на високи и непреходни структурни, правни или регулаторни бариери за навлизане на пазара.

КРС заявява, че във всеки от 27-те областни центрове в България съществуват точки на присъствие на високоскоростни опорни мрежи на най-малко две алтернативни предприятия. Наред с това, според КРС, при 96 % от предоставените линии под наем на едро от алтернативни предприятия, двете крайни точки са в областните градове, които са центрове на административните области в България. Алтернативните предприятия са се насочили към предоставяне на капацитет по трасета, които агрегират трафика между областните градове.

По отношение на втория критерий, според КРС броят на предоставените магистрални сегменти на линии под наем на едро през 2010 г. се е увеличил в сравнение с предходната година: с 40 % през 2010 г. и с 19,2 % през 2011 г.

През периода 2008—2010 г. броят на магистралните сегменти на линии под наем на едро, предоставени от алтернативни предприятия, е нараснал с 50 % , а през 2011 г. се е увеличил с 42,1 % в сравнение с предходната година. Тези положителни тенденции са подкрепени с допълнителни данни относно намаляването на пазарния дял⁹, както и на цените на магистралните сегменти на линии под наем.

КРС е също така на мнение, че законодателството в областта на конкуренцията е достатъчно за справяне с евентуална неефективност на пазара.

Поради това КРС заключава, че тестът на трите критерия не е изпълнен и за магистрални сегменти на линии под наем.

Терминиращи сегменти на линии под наем със скорост над 8 Mbit/s

Според КРС никое отделно взето предприятие не притежава контрол върху инфраструктура, която не може лесно да бъде дублирана. Всички участници са изправени пред еднакви бариери за навлизане и раширяване на пазара, тъй като предоставянето под наем на линии със скорост над 8 Mbit/s изисква изграждането на влакнестооптична мрежа за достъп, което се прави предимно по заявка на клиенти. Поради това КРС смята, че при предоставяне на линии под наем на едро никое предприятие не може да използва като конкурентно предимство широко разгърнатата влакнестооптична мрежа за достъп.

Във връзка с втория критерий КРС по-специално отбелязва големия брой нови участници на пазара, както и ниския и постоянно намаляващ пазарен дял на историческото предприятие, който през 2011 г. е бил 13 %. КРС е също така на мнение, че законодателството в областта на конкуренцията е достатъчно за справяне с евентуална неефективност на пазара.

Поради тази причина КРС стига до заключението, че тестът на трите критерия не е изпълнен.

Въз основа на своя анализ на теста на трите критерия КРС прави извода, че пазарите на (i) линии под наем на дребно; (ii) магистрални сегменти на линии под наем на едро и (iii) терминиращи сегменти на линии под наем на едро със скорост

---

⁹ От 90 % през 2008 г. на 57 % през 2011 г.

над 8 Mbit/s не подлежат на регулиране ex ante.

II.3. Оценка на значителното въздействие върху пазара

КРС преценява, че само пазарът на терминиращи сегменти за линии под наем на едро със скорости до и включително 8 Mbit/s е неконкурентен и предлага да определи „Българска телекомуникационна компания“ АД (БТК) за предприятие със значително въздействие върху посочения пазар.

Като има предвид, че наличието на голям пазарен дял¹⁰ само по себе си не е достатъчно, за да се установи дали БТК има значително въздействие върху съответния пазар, КРС основава своите заключения в тази връзка и върху следните критерии: (i) бариери за навлизане и разширяване на пазара, по-специално контрол върху инфраструктура, която не може лесно да бъде дублирана¹¹, невъзстановими разходи при евентуално напускане на пазара, икономии от мащаба и обхвата, наличие на вертикална интеграция; (ii) недостатъчна или слаба компенсираща покупателна способност; и (iii) липса на потенциална конкуренция.

II.4. Регулаторни мерки

КРС предлага да наложи на БТК следните регулаторни задължения: (i) достъп до и използване на специфични мрежови съоръжения; (ii) прозрачност; (iii) равнопоставеност; (iv) задължение за контрол върху цените (под формата на ценови ограничения) и разделно счетоводство.

III. ЗАБЕЛЕЖКИ

След като се запозна както с уведомлението, така и с допълнително предоставената от КРС информация, Комисията има следните забележки¹²:

Определяне на два отделни пазара на терминиращи сегменти на линии под наем на едро

Комисията отбелязва, че КРС сама посочва, че от гледна точка на търсенето потребителите биха могли да се пренасочат от линии под наем с по-ниска скорост към линии под наем с по-висока скорост, в случай че предполагаем монополист повиши цената на продуктите за връзка с по-ниска скорост с малка, но осезаема сума, например с 10 %. Изпълнението на този тест, придружено от бързото намаляване на пазарния дял на БТК, показва, че двата вида линии под наем са взаимозаменяеми и по принцип следва да са част от един и същ съответен продуктов пазар.

Комисията признава все пак представения от КРС допълнителен аргумент, че медните линии под наем на историческото предприятие представляват единствената инфраструктура с национален обхват. Поради това конкурентен натиск от страна на алтернативни доставчици, предлагащи Ethernet услуги, е възможен само в областите, където инфраструктурата на

---

¹⁰ През 2011 г. пазарният дял на БТК по отношение на броя на линиите е бил 53,6 % (в сравнение с 92,1 % през 2008 г.).

¹¹ КРС пояснява, че БТК е единственият доставчик, разполагащ с общонационална медна инфраструктура, която се използва за предоставяне на терминиращи сегменти на понискоскоростни линии под наем на едро.

¹² В съответствие с член 7, параграф 3 от Рамковата директива.

БТК е дублирана. Липсата на възпроизводимост на наследената от миналото мрежа изглежда се потвърждава от предоставената от КРС настояща структура на ценообразуването за терминиращи сегменти на линии под наем, която показва, че медните линии са значително по-скъпи от терминиращите сегменти на линиите под наем с алтернативни интерфейси, които също се предоставят от алтернативни предприятия. Това свидетелства за способността на БТК да продължи да действа независимо от своите конкуренти на пазара на по-нискоскоростен достъп (със скорост до и включително 8 Mbit/s), както е определен от българския регулатор.

Като се има предвид актуалната тенденция към рязко намаляване на пазарния дял на историческото предприятие, Комисията напомня на КРС, че с течение на времето алтернативните мрежи също биха могли да възпроизведат ефективно наследената от миналото мрежа на БТК, или търсенето може да намалее до такава степен, че някои линии под наем с ниска скорост да се окажат технически и икономически излишни.

Без да оспорва настоящите констатации на КРС, Комисията призовава КРС да следи отблизо пазара, като съсредоточи вниманието си по-специално върху пазарния сегмент на терминиращи сегменти за линии под наем на едро със скорост до и включително 8 Mbit/s.

В съответствие с член 7, параграф 7 от Рамковата директива КРС трябва да отчете в максимална степен забележките на другите НРО, ОЕРЕС и Комисията и може да приеме произтичащата проектомярка; ако направи това, тя трябва да го съобщи на Комисията.

Становището на Комисията по отношение на това конкретно уведомление не засяга становището, което тя може да приеме спрямо други проектомерки, за които е извършено уведомление.

Съгласно точка 15 от Препоръка 2008/850/ЕО¹³ Комисията ще публикува настоящия документ на своя уебсайт. Комисията не счита съдържащата се в него информация за поверителна. Каним Ви да информирате Комисията¹⁴ в срок от три работни дни след получаването му дали считате, че в съответствие с разпоредбите на ЕС и с националните разпоредби за търговската тайна настоящият документ съдържа поверителна информация, която желаете да бъде заличена преди публикуването¹⁵. В случай на такова искане то следва да бъде обосновано.

С уважение,
За Комисията
Robert Madelin
Генерален директор

---

¹³ Препоръка 2008/850/ЕО на Комисията от 15 октомври 2008 г. относно уведомленията, сроковете и консултациите, предвидени в член 7 от Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги, ОВ L 301, 12.11.2008 г., стр. 23.

¹⁴ Вашето искане следва да бъде изпратено по електронна поща на адрес CNECT-ARTICLE7@ec.europa.eu или по факс +32 2 298 87 82.

¹⁵ Комисията може да информира обществеността за резултатите от своята оценка преди изтичането на този тридневен срок.